

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

R. P. R.
Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei
Nr. 216/1954.

„Căci cu veselie veți ieși și în pace veți fi călăuziți; munții și colinele vor izbucni în strigăte de veselie înaintea voastră și toți copacii câmpului vor bate din palme! În locul scaiilor va crește chiprosul și în locul urzicii va crește mirtul. A Domnului fi-va slava, spre veșnică și nepieritoare pomenire!”
(Isaia, LV, 13).

Valerian,

Din milostivirea lui Dumnezeu, Episcop al Oradiei,

Iubitorului de Hristos cler și tuturor dreptcredincioșilor creștini, din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și îndurare dela Dumnezeu, Părintele nostru al tuturor, iar dela smerenia Noastră arhierestii binecuvântări!

Iubiții Noștri fi sufletești,

Ființa omenească a fost creată liberă și fericită, dându-i-se, de Ziditorul ei, menirea de a crește, a se înmulți și a stăpâni pământul în pace.

Cu vremea, însă, unii dintre oameni s'au îndepărtat atât de mult de rostul lor și s'au făcut atât de răi, încât au început să ia cu sila agonia semenilor lor. Ba, mai târziu, unii dintre aceștia așa de mult au buimăcit neamurile pământului, încât le-au asvârlit, de multe ori, unele asupra altora, pentru ca — la adăpostul învrăbirii între noroade — cei răi și nesățioși să-și poată înmulți grămezile de aur, secerând noi și noi bogății depe mormintele celor pierduți în războaie.

Așa a luat naștere războiul nedrept, de crotopire a altor neamuri, — războiul acesta fiind blestemat de către Atotputernicul, — războiul fiind osândit de către Sfânta noastră Biserică, fiindcă el este lucrarea diavolului, iar nu a lui Dumnezeu.

Potrivit cuvântului Apostolului, „la pace ne-a chemat Domnul” (I Corinteni, VII, 15). Drept aceea, credincioșii Sfintei noastre Biserici, — alături de toți creștinii și de toți luptătorii pentru pace din întreaga lume — au întâmpinat cu noi nădejdi întâlnirea, din luna Noembrie a anului trecut, dela Viena, a membrilor și sprijinitorilor Consiliului Mondial al Păcii. Într'un răstimp mai scurt de un an de zile — adică din luna Decembrie a anului 1952 și până în luna Noembrie a anului 1953 — solii tuturor noroadelor lumii, oameni de toate neamurilor, de toate indeletnicirile și de toate credințele, s'au adunat la cele trei mari întâlniri pentru pacea lumii. Iar la aceste întâlniri — prima la Viena, a doua la Budapesta, la care am luat parte și smerenia Noastră — iar la a treia din nou la Viena — popoarele, dornice de pace și potrivnice războiului, și-au spus răspicat glasul și voința lor.

Din cele vorbite și hotărite acolo, omenirea întreagă — ca și ocârmuirile tuturor țărilor din lume — și-au putut da seama că pacea nu este numai un vis, la care nu s'ar putea ajunge niciodată, — ci este un bun care poate fi cucerit numai prin strădania și lupta dărză a tuturor oamenilor cinstiti, care se înfloară chiar și la auzul cuvântului de război. Vrednic de luat în seamă este faptul că eforturile iubitorilor de pace au și fost încununete de unele biruințe, printre cari cele mai mari sunt încetarea groaznicului război din Coreea și deschiderea de convorbiri, pentru pace, între cele patru mari puteri, la Berlin, în Ianuarie 1954.

Aceasta însă nu înseamnă deloc că vegherea noastră, a celor ce ne este scumpă pacea caselor și familiilor noastre, ar trebui să înceteze. Dimpotrivă, tocmai în aceste zile, când zorile păcii par a se ridica deasupra norilor războiului, trebuie să facem tot ce ne stă în putință, pentru a risipi negurile, pentru ca pacea cea de mult dorită și visată să răsară, ca soarele, deasupra leagănelor copiilor, deasupra câmpiilor și holdelor, deasupra grădinilor și fabricilor, deasupra școlilor și bisericilor lumii greu încercată până acum.

Iubitorii păcii, din lumea întreagă, s'au bucurat că războiul cel groaznic din Coreea a încetat, datorită luptei unite, pentru pace a popoarelor. Dar inima noastră nu poate rămâne de piatră, atunci când ne amintim câți bărbați, câte femei, câți bătrâni, și-au pierdut viața în acel război, câți schilozi, câte văduve, câți orfani nemângăiați au rămas de izbeliște printre ruinele fumegânde încă ale Coreei. Și nu putem uita aceasta — avem datoria să nu uităm — când unii oameni, cari se nutresc tocmai din cazna, din schilodirile, din sângele și din moartea altora, încearcă, încăpăținați, să împingă omenirea spre prăpastia războiului.

Iată de ce, la întâlnirea din Noembrie 1953, dela Viena, a delegațiilor popoarelor dornice de pace, a ieșit la iveală acest adevăr: Dacă guvernele lumii — și în primul rând guvernele marilor puteri — vor să asculte cu adevărat glasul și voia popoarelor, ele trebuie să caute a se înțelege cât mai de grabă în cele ce le desbină, pentru ca să înceteze odată povara groaznică a înarmărilor, care apasă pe umerii prea greu încercați ai omenirii ieșite abia din al doilea război mondial. Mai mult încă, guvernele marilor puteri trebuie să ajungă cât mai grabnic la o înțelegere între ele, ca să mai topească din armele de moarte și să facă din ele „seceri și pluguri”. Iar mai întâi, și mai întâi aceste mari puteri să caute a se pune capăt războaielor care și astăzi încă mai pustiesc mai multe țări — printre care Vietnamul — și, totodată, să oprească, să osândească diavoleștile arme de nimicire a marii mulțimi de oameni, cum sunt: bomba atomică, bomba cu hidrogen și bombele cu microbi de boale molipsitoare.

În această privință, ocârmuirea de stat a marii puteri vecine și pretene dela Răsărit, Uniunea Sovietică, a și spus, răspicat, în auzul tuturor celor ce au „urechi de auzit”, că năzuințele ei sunt aceleași cu năzuințele popoarelor, că voința ei este aceeași cu voința popoarelor, că dorința ei este să se osândească, odată pentru totdeauna, groaznicele arme de nimicire a mulțimilor de oameni, de care am amintit mai sus. Rămâne ca și celelalte mari puteri să asculte, la fel, glasul și voința popoarelor. Ar însemna, atunci, că un nou și mare pas se face către cucerirea bunului celui mai de preț al omului pe pământ: Pacea!

Ar fi de ajuns să ne gândim la înfiorătoare pierderi de vieți și de bunuri, pe care le-a suferit omenirea, în cele două mari războaie de până acum, ca să ne dăm seama că trebuie, fără zăbavă, să se pună capăt goanei nebune a înarmărilor, să se micșoreze depozitele de arme aducătoare de moarte, să se nimicească acele arme care pot preface în praf și pulbere, dintr'odată, sute de mii de vieți omenești. În primul mare război al lumii, din 1914—1919, s'au pierdut 10 milioane de morți, 21 milioane de răniți, 800 miliarde mărci aur. În cel de al doilea război, s'au pierdut: 32 milioane ostași uciși pe câmpurile de luptă, 20 milioane oameni pașnici zdrobiți sub bombardamente, 26 milioane de oameni uciși mișelește în lagărele de concentrare, 30 milioane de invalizi, 45 milioane înstrăinați de casele lor, 4.460 miliarde mărci aur. Ne închipuim, așadar, ce pierderi înspăimântătoare ar suferi omenirea întreagă, dacă s'ar porni un al treilea război mondial cu nimicitoare arme născocite în ultimii ani! Numai într'o țărișoară ca Vietnamul — acolo unde în aceste clipe războiul este în toful lui — năvălitorii asupra poporului vietnamez, au pierdut în lupte 320 de mii de

ostași, plânși de familiile lor îndurerate, — plânși de familiile lor cari n'au dorit acest nenorocit război.

În vremile noastre, războiul nu mai cruță nimic în calea lui. Oameni fără suflet și fără Dumnezeu — cu toate că ei se numesc „creștini” — au purtat, până nu de mult, asupra poporului coreean, un războiu care nu atingea numai pe ostași de pe fronturi, ci, în acest timp, și populația pașnică rămasă în satele și orașele acelei țări. Prin armele de nimicire a mari mulțimi de oameni deodată — din care unele au fost folosite de năvălitori în Coreea — au fost ucise mame și soții, au fost uciși copii și bătrâni, în afară de ostași. Ar fi trebuit să-și amintească, acești năvălitori așa numiți „creștini”, cuvântul Scripturii, dela Deuteronom, XX, 13-14, în care se poruncește ca să fie cruțate femeile, să fie cruțați copiii din cetatea împotriva căreia se face război, — ba să fie cruțate și vitele acelei cetăți. Dar năvălitorii din zilele noastre, adevărați închinători ai „vițelului de aur”, agonisitori de aur cules depe mormintele oamenilor nevinovați, nu s'au dat înapoi, cu armele lor de nimicire, să ucidă zeci și zeci de mii de copii. Mântuitorul nostru Iisus Hristos îi va pedepsi, potrivit dumnezeescului Său cuvânt, că acelaia care ar face un rău cât de mic unui copil nevinovat „mai de folos i-ar fi de i s'ar lega de gât o piatră de moară și ar fi aruncat în mare” (Luca, XVII, 1—2). Și tot acestor năvălitori din zilele noastre, cari, aruncând bombe cu microbi de boale molipsitoare, au nimicât până și iarba și pomii câmpurilor, li se va da pedeapsa dumnezeiască ce li se cuvine, căci nu țin seama de altă poruncă: „De vești ține multă vreme înconjurată vreo cetate ca s'o cuprinzi și s'o iei, să nu strici pomii ei cu securea, ci să te hrănești din ei și să nu-i dobori la pământ. Copacul de pe câmp este el oare om, ca să se ascundă de tine după întăritură?” (Deuteronom, 20, 19). În urma unui război care s'ar duce în zilele noastre cu îngrozitoarele arme de nimicire a mulțimi de oameni dintr'o dată, de nimicire a oricărei viețuitoare, de pârjolire a întregului pământ, cu tot ce este pe el, s'ar împlini prevederile înfiorătoare despre care vorbește Ieremia: „Mă uit peste țară și iată-o dărăpănată și pustie; caut la ceruri și iată nu-i lumină pe ele; privesc la munți și iată-i tremură și dealurile toate se clatină. Mă uit și iată nu-i nici un om și toate păsările cerului au fugit!” (Ieremia, 4, 23—25).

Iată de ce, la întâlnirea dela Viena din Noiembrie 1953, a apărătorilor păcii, un slujitor al altarului din Canada, pastorul Dr. James Endicott a arătat, pe drept cuvânt, că îndrăcita goană a înarmărilor nu duce numai la înăsprirea legăturilor între popoare, dar și la înăsprirea vieții oamenilor trudei cinstite. Trebuie osândite fără cruțare, toate armele de nimicire a mulțimilor de oameni. Astăzi, când mintea omului este atât de luminată și a căpătat atâta har, încât filința omenească poate înfăptui lucruri mari și vrednice, de folos pentru toți, la cari nici nu visau măcar bunii și străbunii noștri, tocmai astăzi, bună parte din această știință în unele țări este pusă tocmai în slujba nimicirii omului, iar nu înălțării și înfloririi lui trupesti și sufletești. Astăzi, când medicii spitalelor duc războiul cel sfânt împotriva boalei și suferinței, ca să afile leacuri cât mai bune pentru tămăduirea celor ce zac în pat și în boală, — tocmai astăzi, alți oameni de știință, tot medici, în unele țări își pun mintea și puterea lor de cugetare în folosul morții, nu a vieții, în folosul războiului, nu a păcii, — pentru îmbolnăvirea și uciderea omului, iar nu pentru tămăduirea lui. Noi, creștinii ortodocși, trebuie să ne rușinăm de asemenea oameni, numiți pe nedrept „medici” sau „doctori”, — mai ales că Sfânta Biserică Ortodoxă numără în calendarul ei un număr mare de medici, numiți „Sfinții doctori cei fără de arginți”, cari,

cu ajutorul lui Dumnezeu și strădania lor, au împrăștiat numai alinare în jurul lor, ca sfinții: Cozma și Damian, Chir și Ioan, Pantelimon și Ermolae, Mochie și Anichit, Talaleu și Trifon și mulți alții.

O adevărată epocă de aur în istoria omenirii s'ar deschide, începând chiar din zilele noastre, dacă, de pildă, puterea atomică ar fi pusă în slujba pașnică în slujba omului și a bunelor stări. Pusturile ar putea fi prefăcute în adevărate oaze de verdeață, în pășuni, în livezi, în pașiști străbătute de pârâie cu susur cristalin. Munca omului ar fi mai ușoară. Casele ar fi răcoroase vara și calde iarna, căminele tuturor ar fi mai vesele, fruntea ne-ar fi mai descrețită, iar noi, închinătorii lui Dumnezeu, ar avea mai mult răgaz să se ridice cugetul și inima lor către înălțimile cele cerești, s'ar griji mai nestingheriți de sufletele lor, ar veghea cu mai mult folos la mântuirea lor. Ce nu s'ar putea face, oare, în folosul celor ce trudesc și al copiilor lor cu sumele înspăimântătoare pe care în unele țări le înghite, lacomă și fără sațu, mașinăria războiului, făcătoare de arme nimicitoare! Oameni învâțați au stat și au socotit că din prețul unui obuz pentru un vapor de războiu cinci bătrâni ar putea să-și cumpere fiecare câte 500 kgr. de cărbuni, ca să-și încălzească trupul lor slăbit. Cu prețul a două gloanțe ar putea trăi o zi un muncitor. Cu cât costă un tun împotriva avioanelor s'ar construi o școală cu opt clase. Cu prețul unui avion de bombardament s'ar putea acoperi construirea câtorva fabrici, iar cu prețul unui avion de vânătoare, din cele mai noi, s'ar putea construi locuințe pentru 100 familii. În fine, cu prețul unui vapor de luptă s'ar putea construi zeci de spitale, pentru tămăduirea bolilor omenești.

Iată de ce, nu ne vom mira deloc citind un fel de rugăciune, pe care, nu de mult, au scris-o tocmai conducătorii bisericilor protestante din America, — cea țară unde o sumă de oameni lacomi se îndeletnicesc cu ațâțarea războiului de nimicire — această rugăciune fiind îndemnat să o rostească fiecare credincios american și mărturisind unele ca acestea: „Împunși în goana înarmărilor cea mai uluitoare și mai ruinătoare din toate vremurile, suntem înspăimântați că ne vedem șovăind, cu capul plecat, către un al treilea război al lumii întregi. Iartă-ne, rugăm-Te Doamne, că ne punem o așa de mare nădejde în armele de nimicire!”

Intr'adevăr zădarnic își pun ațâțătorii la război nădejdea în drăceștile lor arme de nimicire, cu care încearcă să înspăimânte și să înrobească lumea întreagă. Unora ca aceștia, Dumnezeu le stă împotriva oricât s'ar sumeți cu armele lor de nimicire, după cuvântul scripturist din Cartea Județii: „Aruncă ochii Tăi, Doamne, asupra taberei asirienilor, precum ai binevoit să-i arunci odinioară asupra taberei egiptenilor, când urmăreau cu armele pe robii Tăi, încrezători în carele lor, în călăreții lor și în mulțimea luptătorilor lor. Ci ai privit asupra taberei lor și întunerecul i-a istovit de putere. Prăpastia le-a înghițit picioarele și apele le-au acoperit. Așa să fie și cu aceștia, Stăpâne, cari se bizue pe mulțimea lor, și pe carele lor și pe țapoalele lor, și pe scuturile lor, și pe săgețile lor și cari se trufesc cu sulilele lor” (Judith, 9, 6—9).

Năvălitorii zilelor noastre, cari se trufesc și ei cu armele lor de nimicire a mulțimilor de oameni, își dau și ei seama că soarta lor le-ar fi pecetluită dacă ar începe un al treilea măcel al lumii întregi. Tocmai această clipă, de șovăială din partea lor, trebuie bine folosită de popoarele lumii, trebuie folosită de cugetul, de glasul, de voința fiecăruia dintre noi, ca să se pună capăt goanei înarmărilor, ca să se osândească armele groaznice de nimicire, ca să se înceteze, deindată, orice război, în Vietnam, ca și în alte țări. Dacă popoarele au putut să po-

runcească încetarea războiului în Coreea, acum câteva luni, — aceleași popoare, încurajate de biruința lor pașnică, pot și trebuie, acum, să poruncească încetarea și a celorlalte războaie așa numite „mici”, dar dela care ar putea lua foc războiul cel înspăimântător de mare.

Prin ruga noastră către bunul Dumnezeu, prin strădania noastră a zidirii unei vieți pașnice și tot mai fericite, prin lupta noastră, a tuturor, pentru pacea lumii, putem și trebuie să sprijinim, din tot sufletul și din tot cugetul pe delegații popoarelor cari s'au întâlnit, în Noiembrie 1953, la Viena, și au cerut încetarea războaielor, încetarea goanei înarmărilor, osândirea și spulberarea armelor de nimicire a mulțimilor omenești.

Căci așa cum bine a arătat, la Viena, reprezentantul religios englez Theodore Harris, desarmarea și osândirea armelor de nimicire — bomba atomică și bomba cu hidrogen — ar însemna primul pas cu adevărat mare și sigur către împiedicarea unui al treilea măcel al lumii întregi.

Laolaltă cu toate celelalte mulțimi de milioane de oameni cari apără pacea și nu vor să cadă sub ploaia de foc și sânge a noului războiului ce stă amenințător asupra capetelor noastre, — Biserica Ortodoxă își pune în același timp, nădejdiile sale de pace în atotputernicia lui Dumnezeu. Care, după proorocia Scripturii, „a curmat războaiele până la marginea pământului; sfărâmat-a arcul, rupt-a lancea și carele de război le-a ars cu foc” (Psaltirea, 45, 9).

Numai așa — punându-se tot ceea ce mintea omului a cucerit — în folosul vieții și al luminii, în folosul fericirii tuturor și al păcii, împlini-se-va și altă profeție, scumpă inimilor noastre, dela Cartea Isaiei: „Preface-vor săbiile în fiere de pluguri și lăncile lor în seceri. Nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războaie” (Isaia, 2, 4).

Iubiți fii duhovnicești,

Un vestit scriitor arăta, de curând, că romanii aveau o zicătoare tare ciudată: „Si vis pacem, para bellum”, adică: „Dacă vrei pace, pregătește-te de război”. De aceea, dintre toate popoarele lumii, romanii au și purtat cele mai multe războaie. Zicătoarea aceasta nu-i numai ciudată, ci este și înșelătoare. Pregătirile de război nu te pot duce la pace. Noi, dîmpotriva, trebuie să spunem așa: „Dacă vrei pace, pregătește-te de pace!”... „Oprește goana înarmărilor. Caută să înlesnești o înțelegere a tuturor cu privire la micșorarea tuturor forțelor militare, osândirea armei atomice și cu hidrogen, ca una care amenință în primul rând pe oamenii lipsiți de apărare, bătrânii, femeile și copiii. Pune frâu afaceriștilor lipsiți de rușine și plini de ură față de om, cari chiamă la o nouă vărsare de sânge. Silește toate guvernele, din țările unde se pregătește un nou război, să pășească pe calea înțelegerii și a conlucrării internaționale”.

Aceasta-i o zicătoare adevărată, plină de miez hrănitor: „Dacă vrei pace, pregătește-te de pace!”... Și tocmai lucrul acesta îl face norodul nostru truditor — laolaltă cu alte popoare care apără pacea și propășirea omului — tocmai pacea o vrem, pregătindu-ne de pace, nu de război, fiecare la îndeletnicirile noastre pașnice, pentru fericirea noastră, a familiilor noastre, a celor scumpe inimilor noastre, a poporului nostru întreg, a patriei noastre scumpe.

Și să ne oprim măcar la o singură pildă — dintre alte sute și sute — a pregătirii noastre de pace. Și anume, să stăruim asupra grijii pe care ocărnuirea țării o poartă față de mai bunul trai al tuturor celor ce trudesc în sate și orașe, cu mintea sau cu brațele. Grija aceasta nu poate decât să ne bucure, fiindcă, așa cum spune Apostolul, „noi ne sârguim pentru bine nu numai față de Dumnezeu, ci și față de oa-

meni" (2 Corinteni, 8, 2). Tinzând pururea către patria noastră cea cerească, ne străduim — după porunca Domnului — și pentru viața noastră de aici, îngrijindu-ne făptura trupească. Fiindcă și trupul nostru — după cum arată marele Părinte bisericesc, Sfântul Ioan Gură de Aur — trupul nostru, „prin faptul că a ajuns îmbrăcăminte Creatorului, a cules rod cea mai mare slavă". Pe de altă parte, însuși Domnul nostru Iisus Hristos — Dumnezeu adevărat, dar și om adevărat — ne-a învățat să ne rugăm pururea lui Dumnezeu — printre altele — și pentru „pâinea noastră cea de toate zilele." (Lc. 11, 3).

— În grija pentru hrana noastră cea de toate zilele, ca și pentru alte nevoi ale viețuirii noastre celei pământești — nu de mult ocârmuirea țării a dat acea Hotărâre, pe care cu toții o cunoaștem, asupra îmbunătățirii traiului celor ce trudesc, prin mai buna și mai rodnică creștere a vitelor, a păsărilor, a animalelor de curte, pentru muncă și pentru hrană. Potrivit acestei Hotărâri, mulțimi întregi de oameni ai muncii — și în primul rând oameni ai gliei dela țară — au și început să încheie cu statul acele contracte de creșterea vitelor, prin care trebuie să tragă folos și crescătorii vitelor, și patria, și oamenii cei cari locuiesc în orașe, în sate.

Ca Arhipăstor sufleteș al vostru — și tocmai fiindcă mai sus am arătat datoria și dorința noastră de „a ne pregăti de pace". — Ne simțim cugetul îndemnat să vă trimitem doririle noastre de bine întru împlinirea Hotărârii de care spunem mai sus, precum și arhierescul Nostru cuvânt de încurajare, potrivit spuselor Sfintei Scripturi.

O veche zicală românească — adevărată platră scumpă țesută din înțelepciunea poporului truditor — spune: „Cu vitele se scoate sărăcia din casă!"... Aceasta o știți cu toții, mai ales credincioșii din satele noastre, de aici, din partea de Apus-Miazănoapte a Ardealului, unde creșterea vitelor dintotdeauna s'a aflat în mare cinste.

Acum însă nu este vorba să „scoatem sărăcia din casă". Din socotelile pe care le-a făcut ocârmuirea patriei noastre, s'a văzut că, de cinci ani încoace, nu numai că nu s'a împuținată, ba chiar a și sporit bogăția în vite și păsări a țării. Dar omul s'a deprins să trăiască tot mai bine, tot mai îndestulat, mai din belșug și ceea ce odinioară era de ajuns, astăzi a ajuns prea puțin față de nevoi. Noi vrem să vedem pe copiii noștri tot mai bine hrăniți, mai bine îmbrăcați, ca să albă puteri sporite întru culesul mlerei cărților și întru ajutorarea bătrânețelor noastre. De aceea, nu trebuie să ne mulțumim cu ce avem, unde am ajuns, ci trebuie să fim harnici ca albina și ca furnica cea lăudată de Scriptură, înmulțind talanții, iar nu ascuzându-i în pământ ca netrebnicul din parabolă.

Dacă poposim, măcar câteva clipe, pe filele vechi și scumpe ale Sfintei Scripturi, rare sunt paginile la cari ochii noștri să nu dea de multe și felurite pilde, sfaturi și întâmplări din viața crescătorilor de vite, din viața plugarilor, a pescarilor, — din viața omului pus de către Dumnezeu stăpân a toată făptura. Iar minunata și înălțătoarea de suflet „Cântare a Cântărilor, a lui Solomon, mișună de pilde din viața țărănească — mai cu seamă a crescătorilor de turme — alese ca închipuirii ale frumuseții desăvârșite a Dumnezeului.

Vom găsi, mai cu seamă în Vechiul Testament, o sumedenie de locuri în care se arată felul în care omul, încă dela venirea lui pe lume, a folosit viețuitoarele — vite, păsări, peștii mării și altele, ca și pământul cu roada sa — pentru îndestulare cu hrană, pentru îmbrăcăminte, pentru toate cele ale traiului, după porunca lui Dumnezeu. La cartea Judecătorilor, aflăm că — unii plugari își arau țarina cu junințele (Judecătorii, 14, 18). Călătoriiile cele lungi, poverile

cele mari se purtau în caravane de cămile (Isaia, 9, 6). Tineretul încăleca pe mânji de asină (Judecătorii, 12, 14). Și însuși Domnul Iisus Hristos, la intrarea Sa triumfală în Ierusalimul în care urma să fie dat morții, „găsind un mânz de asin, a încălecat pe el, după cum este scris: „Nu te teme, fiica Sionului! Iată împăratul tău vine la tine călare pe mânz de asină!" (Ioan 12, 13—14). Și nu numai la muncă erau folosite viețuitoarele depe lângă casa omului. Cunoaștem vitejia lui Samson, care, înarmat cu o falcă de asin însuflețit de curajul apărării de patrie, a nimicit o mie de dușmani (Judecătorii, 15, 15).

Încă din cele mai vechi timpuri ale omenirii, după spusa Scripturii, viețuitoarele depe lângă casa omului n'au fost folosite numai la împărțirea trudei cu omul, ci au fost, unele din ele, folosite și pentru hrana sa. În cartea Facerii (9, 4) se dă slobozenie omului să mănânce carne, numai să nu fie carne vie. În Noul Testament, Dumnezeu aduce pe Petru la îndeplinirea poruncii de a învăța „toate neamurile", prin slobozenia de a mânca orice fel de carne (Fapte. 11, 6). Poporului ce rătăcea în pustie — și care jinduia după mâncarea din Egiptul părăsit în prigoană — Domnul îi trimite mană și carne pentru hrană (Eșirea, 16, 12). După învierea Sa din morți, Mântuitorul se arată Apostolilor Săi, pregătindu-le, după un pescuit bogat, hrană din pește fript pe jăratec (Ioan, 21, 9—10).

În cartea Pildelor, aflăm că laptele caprei slujea la îndestularea casei omului celui vrednic (27, 27), iar după profeția Isaiei, însuși Pruncul dumnezeiesc „Se va hrăni cu lapte și cu miere" (7, 15). De așa mare preț erau vitele pe lângă casa omului, cât porunca dumnezeiască spune „De va fura cineva un bou sau oaie și le va junghia, sau le va vinde, să plătească cinci boi pentru un bou și patru oi pentru oaie!" (Eșirea, 22, 1). Și una din culmile mâinei dumnezeiești, pentru păcatele poporului ales, era aceea de a-i prăpădi vitele (Leviticul, 26, 22).

De aceea, chiar și în slujbele religioase poporul de atunci — care în chip deosebit și râvnitor se îndeletnicea cu creșterea vitelor, a păsărilor și a altor viețuitoare folositoare omului — aducea lui Dumnezeu jertfă de animale: miei (Eșirea, 34, 20) animale și păsări curate (Facerea 8, 20), oi (Facerea, 22, 7) berbeci (Facerea 22, 13), o pereche de porumbei sau turturele, așa cum s'au adus, de către Iosif și Maria, la întâmpinarea Domnului (Luca, 2, 24). Iar paștele poporului iudeu nu se putea săvârși, după cum știm, fără mielul pascal (Eșirea, 12, 15).

Porocul dela Hotărârea ocârmuirii patriei noastre, la o tot mai înțeleaptă și rodnică creștere a animalelor, atenția gospodarilor se va îndrepta tocmai spre unele specii din cele mai bune și mai folositoare, pe care le găsim crescute încă din cele mai vechi timpuri, de poporul ales, după porunca Domnului, cum sunt: caii, boii, vacile, taurii, oile, porcii, păsările și animalele mici, precum și albinele, — căutându-se a se crește soiurile cele mai rodnice.

Îndeletnicindu-se cu creșterea de asemenea viețuitoare folositoare omului, credincioșii noștri își vor da seama că îndeplinesc, astfel, și o poruncă dumnezeiască, de a stăpâni și înmulți ceea ce încă dela facerea lumii a venit pe lume: „Să mișune apele de vietăți, ființe cu viață în ele și păsări să zboare pe pământ, pe întinsul țării cerului" „Și a fost așa... Și le-a binecuvântat Dumnezeu și a zis: „Prăsiți-vă și vă înmulțiți și umpleți apele mărilor, și păsările să se înmulțească pe pământ!"... „Să scoată pământul ființe vii, după felul lor: animale țărtoare și fiare sălbatice după felul lor. Și a fost așa" (Facerea, 1, 20, 22, 24).

Îndată după aceasta a început grija omului față de viețuitoarele folositoare lui. În corabia lui Noe, au fost salvate toate neamurile viețuitoare (Facerea, 7, 14), iar un porumbel a adus

ramura de maslin (Facerea, 8, 8, 12), semn al ivirii pământului slobozit din potopirea apelor. În cartea Leviticului, se dau sfaturi de creșterea animalelor, dându-se porunca de a nu se împărechia animale deosebite (19, 19). Visul psalmistului — și al poporului întreg — era ca „vacile isă fie fătătoare și boii grași să fie" (Psaltirea 143, 14), fiindcă, spune cartea Pildelor, „puterea boilor aduce mult folos" (Pilde 14, 4). În fine, în Noul Testament găsim ocupația pazii turmelor de porci (Luca, 15, 15—16).

Patriarhii Vechiului Testament — laolaltă cu numeroasele lor familii de zeci și de zeci de suflete — stăpâneau turme mari de vite și trăiau din păstoritul lor. Iacov, urcându-și întreaga familie pe cămile și strângându-și turmele agonsite în Mesopotamia, pleacă la tatăl său Isaac, în țara Canaanului (Facerea, 31, 17—18) iar în turmele lui Iacov se aflau vite mărunte, vite mari, cămile și asini (Facerea, 30, 43). Vestii prin turmele lor — pe care, cu numeroasele lor familii de zeci și sute de suflete le chiverniseau — au fost dreptul Iov și înțeleptul Solomon.

Îndeletnicindu-se poporul Scripturii cu păstoritul, creșterea vitelor, albinăritul și altele asemenea acestora — dar cu mijloacele sărace care pe acea vreme îi stăteau la îndemână — Canaanul era pentru ei o țară de vis. Și visul lui — visul crescătorului de vite și al crescătorului de albine — era ca acest pământ al făgăduinții să fie — după cuvântul Domnului — „țara unde curge lapte și miere" (Eșirea, 3, 8).

În sfârșit — ca o încununare dumnezeiască a virtuților frumoase de care este legată creșterea vitelor, chivernisirea turmelor — însăși jertfa pe cruce a Fiului lui Dumnezeu, pentru iertarea păcatelor noastre, a fost închipuită, în proorocia Isaiei, după pilda vieții celei păstorești, spunându-se unele ca acestea: „Ca o oaie spre junghiere S'a adus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura Sa" (Isaia, 53, 7), fiindcă — după spusa Înaintemergătorului și Botezătorului Ioan — Iisus Hristos este „Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatul lumii (Ioan, 1, 29).

Dacă în vremile vechi crescătorii vitelor își petreceau viața cu turmele de colo-colo, în căutarea nutrețului — ceea ce a dat naștere vieții rătăcitoare a unor neamuri și popoare întregi — în zilele noastre, râvna omului gospodar, îmbinată înțelepțește cu știința agricolă, poate asigura vitelor hrana trebuitoare. Odată cu creșterea vitelor folositoare, gospodarii trebuie astăzi, desigur, să dea atenția cuvenită cultivării nutrețurilor. Ostentînd deasupra câmpiilor semănate cu plante hrănitoare pentru turma sa, crescătorul de animale va toarce și mai departe firul muncii pământului, veche și ea de multe mii de ani.

Dacă în grădina Edenului se aflau, încă pe timpul lui Adam și al Evei, răsăriți din pământ, „tot soiul de pomi, plăcuți la vedere și cu roade bune de mâncat" (Facerea, 2, 9), Creatorul a avut grijă și de viețuitoarele necuvântătoare, care se hrănesc cu frunze și ierburi, căci pământul a dat „din sine verdeață: iarbă, cu sămânță într'însa după felul și asemănarea ei" (Facerea, 1, 11). Așa cum spune Psalmistul, Dumnezeu a făcut „să răsară iarbă pentru dobitoace și verdeață pentru trebuința omului" (Psaltirea, 103, 14), El având grijă și de cele necuvântătoare, în purtarea Sa de grijă dând „hrană dobitoacelor și pullor de corb ce strigă către dânsul" (Psaltirea, 146, 9).

Dar Creatorul ne-a lăsat totodată și misiunea de a cultiva ierburile și nutrețurile pentru vite — precum și orice alte feluri de plante pentru folosința omului și a necuvântătoarelor — fiindcă toată verdeața lăsată pe pământ a fost înzestrată, cum arată cartea Facerii, „cu sămânță", (1, 29), pentru înmulțire și mai departe

Îngrijire. Deaceea, încă pe timpul potopului vom vedea că omul sădea și folosea maslinul (Fac., 23, 20), vom găsi în cărțile Legii Vechi sfaturi și chiar porunci cum să se facă plugăritul și să se folosească roadele (Eșirea, 23, 10—11 și Isaia, 37, 30), Mântuitorul Iisus Hristos ridicând la o așa înălțime munca dela câmp, încât în pildele Sale scoate învățături din truda semănătorului (Matei, 13 etc.), sfătuind pe om nu numai la o viață duhovnicească plină de rod, ci, prin pildele Sale, și la o rodnică trudă pământească.

Prefăcând în faptă vie și vrednică Hotărârea ocârmuirii țării noastre dragi, pentru înmulțirea viețuitoarelor folositoare gospodarului, bunului trai al tuturor și întăririi patriei noastre care apără pacea, — îndemnăm pe credincioșii Sfintei noastre Biserici să ia tot din Sfânta Scriptură pilda și învățătura bune îngrijiri și adăpostiri a vitelor, ca să piară odată vorba aceea că „tot în boul care trage să dă cu biciul”. Psalmistu spune că omul stăpânește, prin voia lui Dumnezeu, „oile și boii, precum și toate fiarele câmpului, păsările cerului, peștii adâncului și cele ce străbat cărările mărilor” (Psaltirea, 8, 8), iar „boul își cunoaște stăpânul și măgarul ieslea domnului său” (Isaia, 1, 3). Dar tot Scriptura îl învață pe om să se poarte cu adevărat omeneste cu viețuitoarele ce-i sunt spre folosință, atât când este vorba de munca vitelor, de hrana și de odihna lor, de îngrijirea lor atunci când sunt căzute în primejdie. Astfel, Deuteronomul spune că nu-i îngăduie să ari „cu un bou și un asin” (22, 10), iar de vei vedea chiar „asinul vrăjmașului tău căzut sub povară, să nu-l treci cu vederea, ci să-l ridici împreună cu el” (Eșirea, 23, 5). Să nu li zgârcit cu hrana pentru vita ta și „să nu legi gura boului care treeră” (Deuteronom, 25, 4). Insuși Domnul nostru Iisus Hristos nu socotește păcat, ci dimpotrivă, îndeamnă ca să-ți duci boul sau asinul la adăpost chiar și în zilele de sărbătoare (Luca 13, 15).

În purtarea noastră cu animalele de pe lângă casa noastră, va trebui întotdeauna să fim călăuziți de cuvântul Psaltirii, că ale Domnului „sunt toate fiarele pădurilor, precum, și dobitoacele din miile de munți” și „toate cele ce mișună prin câmpii” (Psaltirea, 49, 10, 11), trebuind să avem față de ele grijă deosebită, ca față de făpturile lui Dumnezeu. Să nu ne asemănăm aceluia Valaam, din cartea Numerilor, care și-a câștigat mustrarea lui Dumnezeu că și-a bătut asina cu sălbătăcie (22, 23—24). Dimpotrivă ascultând cuvântul Scripturii, vom ajuta vitele căzute sub povară (Deuteronom, 22, 4), vom întoarce acasă vitele rătăcite, chiar dacă nu sunt ale noastre (Deuteronom 22, 1), iar după pilda Mântuitorului, vom sări și vom scoate din necazul întâmplării nenorocite pe animalul nostru de muncă, chiar dacă ar fi zi de sărbătoare (Lc, 14, 5) și nu vom da dormitare genelor noastre până ce nu vom afla oaia cea pierdută (Matei, 18, 12).

Punând asemenea grijă în creșterea vitelor mici și mari, de tot felul, ca și a păsărilor de curte, a albinelor, viața noastră va fi mai îndestulată, — iar la îndestulare se va adăuga și alta: Ocârmuirea patriei stă în ajutorul celor ce vor crește viețuitoarele folositoare, cu tot felul de înlesniri, ba chiar și cu unele micșorări la dajdia ce trebuie să o dea țaranul din produsele muncii sale. Ostenind cu pricepere și dragoste întru asemenea îndeletnicire, gospodarii noștri — mai ales cei dela țară, cari muncesc singuri, sau mai mulți laolaltă — vor dovedi că merită, după pilda Mântuitorului, să li se adauge și alți talanți la aceia pe cari i-au agonisit (Matei 25, 15, 25), știind, după cuvântul Apostolului, că „fiecare și va primi răsplata după osteneala sa” (1 Corinteni, 3, 8).

Se înțelege, dela sine, că — pentru a duce truda această cu mai mult folos — gospodarul

va trebui să țină seama de sfaturile și învățămintele oamenilor mai pricepuți în ale creșterii animalelor. În afară de aceasta, pe măsura creșterii numărului de viețuitoare folositoare, din rândurile oamenilor ce trudesco la sate vor fi ridicate noi și noi rânduri de păstori și crescători pricepuți și harnici. În privința aceasta, credincioșii noștri ostenitori la creșterea animalelor de folos, pot să la tot povățuie scripturistice. Potrivit cuvântului dumnezeesc, Adam a pus „nume tuturor animalelor și tuturor păsărilor cerului și tuturor fiarelor sălbatice” (Facerea, 2, 20) fiindcă însuși rostul omului a fost „ca să stăpânească peștii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietățile, ce se târăsc pe pământ, și tot pământul” (Facerea 1, 26).

Și tot scriptura ne arată — după cuvântul Apostolului — că „orice fire de fiară, de păsări, de târtoare și de jivine de mare s'a îmblânzit de firea omului” (Iacov, 3, 7). Deaceea știm, cu toții că, încă dela primii oameni, creșterea vitelor și a păsărilor domestice a fost în mare cinste. Astfel, Abel — a căruia jertfă a fost primită de Dumnezeu — era „păstor de oi” (Facerea, 4, 2), patriarhul Avraam și fiul său Isaac s'au îndeletnicit cu creșterea de turme (Facerea, 24, 10), iar „Moise păștea oile lui Iotor, preotul din Madian, socrul său” (Eșirea, 3, 1). Insuși Mântuitorul nu se rușinează a Se numi pe Sine „Păstorul cel bun” (Ioan, 10, 11), lăsându-ne, prin pilda vieții sale de muncă pe lângă ocrotitorul Său pământesc Iosif (Marcu 6, 3), porunca muncii pentru noi și semenii noștri. Porunca aceasta a pus-o în om Creatorul încă dela zidirea făpturii Sale celei mai iubite, fiindcă a fost așezat omul în grădina Edenului „ca s'o lucreze și s'o păzească” (Facerea 2, 15). Omul, spune cartea Iov, este născut „spre osteneală, precum puii vulturului pentru a zbura în înălțime” (5, 7). Deaceea, și Sfântul Apostol Pavel poruncește ca acela care „nu muncește nici să nu mănânce” (Tesaloniceii, 3, 10).

Prea iubiții Noștri fii duhovnicești,

Potrivit învățaturii Scripturii, munca mânilor noastre o vede Dumnezeu, Care nu întârzie să răsplătească pe cel vrednic după vrednicia sa, iar pe cel netrebnic, după netrebnicia sa (Facerea, 31, 42). Îndemnându-vă, dragii Noștri, să dați ascultare Hotărârii ocârmuirii patriei noastre — Hotărâre care a fost făcută spre binele tuturor celor ce muncesc, precum și spre întărirea țării noastre dornice de pace, apărătoare a păcii — vă aduc aminte că dreptatea omenească și dreptatea dumnezească pune răsplătire acolo unde se trudește. Doar știm, — după cuvântul Ecclesiastului — că „toată munca omului este pentru gura lui” (6, 7), iar dacă seamănă ogoare și sădește vii, aceasta este pentru ca să adune „roade din belșug” (Psaltirea, 106, 37). Omul care împlinește voia Domnului se va bucura „de munca mânilor” sale (Psaltirea, 127, 2), căci, după cuvântul Apostolului, „cine ară, trebuie să are cu nădejdea că va avea roada; și care treeră, trebuie să treere cu nădejdea că va avea parte de cele așteptate” (1 Corinteni, 9, 10).

Iată de ce, în fața Hotărârii ocârmuirii patriei noastre cu privire la îmbogățirea avuției noastre naționale, prin încurajarea creșterii viețuitoarelor folositoare depe lângă casa omului — cugetând că și credincioșii noștri, alături de toți ceilalți cetățeni cu dragoste de patrie, de pace și de însăși casa și familia lor, vor da ascultarea cuvenită hotărârii — ni se umple inima de nădejdea împlinirii multor profetii, în legătură cu belșugul dorit de inima omului stăpân al firii înconjurătoare. Străduiți vă să meritați a vi se spune: după cuvântul Scripturii: „oile tale și caprele tale n'au lepădat” (Facerea, 31, 38) și vitele noastre „nu se împuținează” (Psaltirea, 106, 38). După prorocirea Isaiei, „în vremea aceea, cine

va hrăni o vacă și două oi, va avea belșug de unt din pricina mulțimii laptelui”. Să se spună, ca în cartea Iov, despre vitele noastre: „Taurilor sunt prășitori și nu dau greș, juncanele lor fată și nu leapădă” (21, 10). Împlinind Hotărârea — dând la fel cinstea și ascultarea cuvenită și tuturor celorlalte hotărâri ale ocârmuirii pentru îndestularea și luminarea tuturor celor ce trudesco — împlini-se-va făgăduința dumnezească: „și veți mânca grăsimea pământului” (Fac., 45, 18).

Zidindu-ne o viață nouă, pașnică, fericită, dreaptă, prefăcând în faptă orânduielele cele de aici și pildele cele nenumerate ale Sfintei Scripturii, împlini-se-va și profetia Isaiei: „Pânea pe care o va rodi pământul va fi gustoasă și hrănitore. Turmele tale vor paște în ziua aceea pe pajști întinse. Și boii și măgarii cari lucrează pământul, mânca-vor nutreț dat cu sare, cu lopata și cu banița vânturat (Isaia, 30, 23—24)... „In țară — spune Psalmistul — va fi belșug de pâine până și pe vârful munților și holdele se vor pleca sub bătaia vântului ca pădurea Libanului și prin cetăți oamenii vor înflori, cum înflorește iarba țarinilor” (Psaltirea, 17, 16—17).

Ostenind cu inimă curată întru împlinirea Hotărârii ocârmuirii noastre de stat, cu privire la înmulțirea turmelor depe întinsul țării noastre, — credincioșii noștri, laolaltă cu toți ceilalți cetățeni, vor da încă o pildă ca poporul nostru — cum spuneam mai sus — se pregătește de pace, iar nu de război, — și că tocmai de aceea patria noastră, apărătoare a păcii, este și trebuie să fie tot mai îndestulată, tot mai puternică, tot mai senină, — o adevărată piedecă în calea pofelor celor ce ar vrea să arunce omenirea într'un războiu de nimicire.

„Pregătindu-ne de pace”, prin strădania noastră, a tuturor, întru îndeplinirea celor de cuviință în viața noastră cea pământească, — dar prin veșnica noastră înălțare sufletească înspre „Domnul Păcii” — pe Care-l căutăm așa cum „cerbul caută izvoarele apelor”, — să rugăm pe bunul Dumnezeu să împlinească, în zilele noastre, cu noi, cu toți, prorocia cea scumpă inimilor noastre care spune unele ca acestea: „Căci cu veselie veți ieși și în pace veți fi călăuziți; munții și colinele vor izbucni în strigăte de veselie înaintea voastră și toți copacii câmpului vor bate din palme! În locul scailor va crește chiparosul și în locul urzicii va crește mirtul, A Domnului fi-va slava, spre veșnică și nepieritoare pomenire”, (Isaia, 55, 13).

Al vostru binevoitor și rugător către Dumnezeu

† VALERIAN,
Episcopul Oradiei

Indrumător omiletic

I. Evanghelia dela Ioan 1, 43—51.

Se poate vorbi despre: urmarea lui Hristos (v. 43).

1. Din Sfânta Evanghelie vedem cum Iisus a chemat pe apostoli ca să-l urmeze.

2. Apostolii au chemat și ei pe alții, ca să urmeze pe Iisus. Așa din generație în generație, credincioșii au urmat lui Hristos.

3. Noi suntem deasemeni ucenici și deci chemați a urma lui Hristos.

4. Cum vom urma lui Hristos? — Păstrând învățătura Lui nefalsificată, așa cum o propovăduiește Biserica noastră și ducând o viață bineplăcută lui Dumnezeu. Deci: urmează lui Hristos, celce are credința dreaptă și viața curată.

5. Să fim în acest înțeles următori lui Hristos și să aducem partea noastră de contribuție la îmbunătățirea vieții și la statorirea păcii în lume.